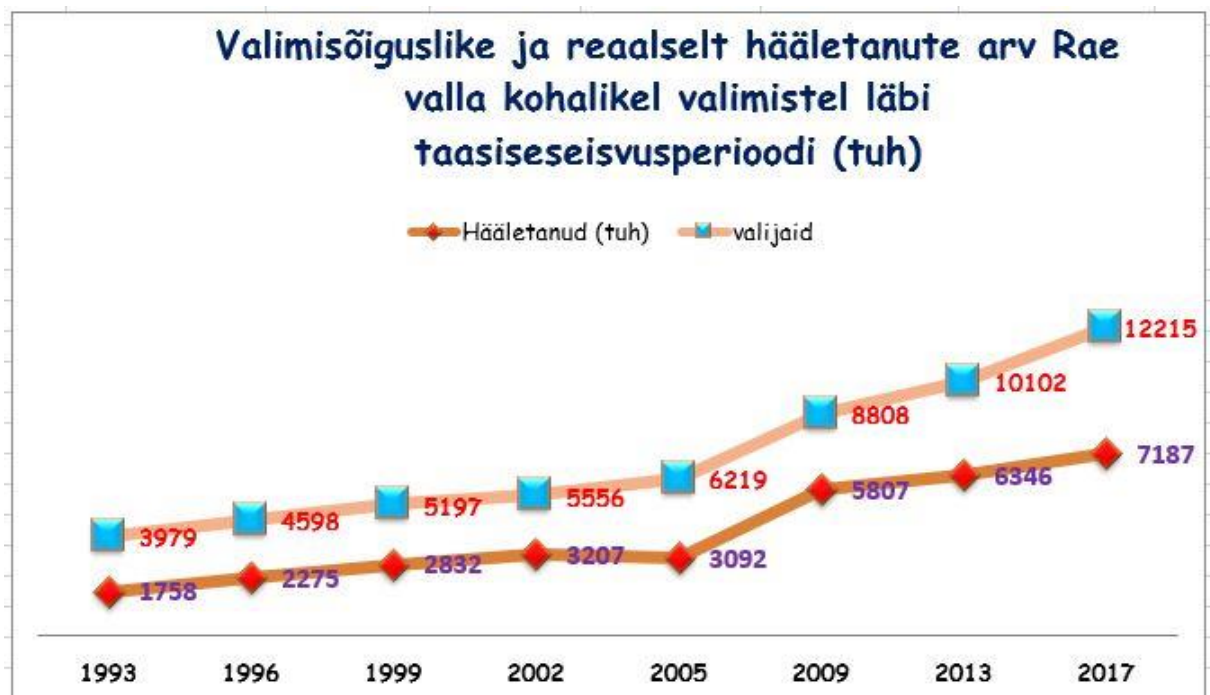
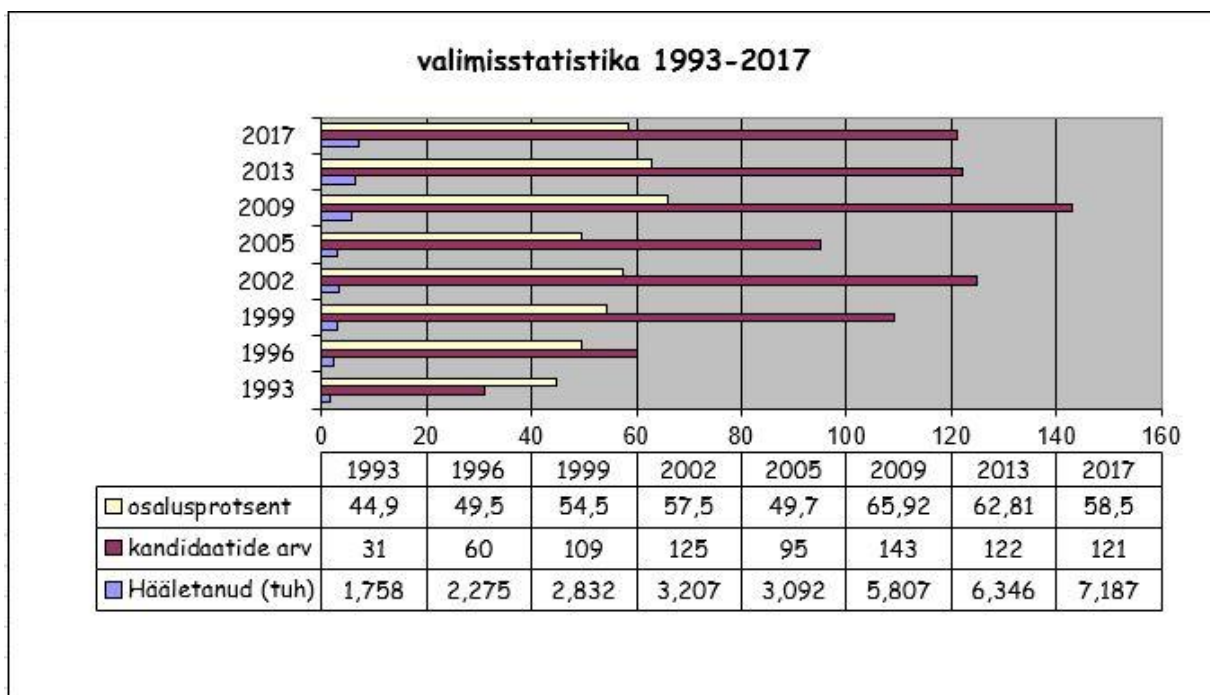

Valimistulemusest

Esmalt üldist statistikat Rae vallavolikogu valimistest 2017 aastal

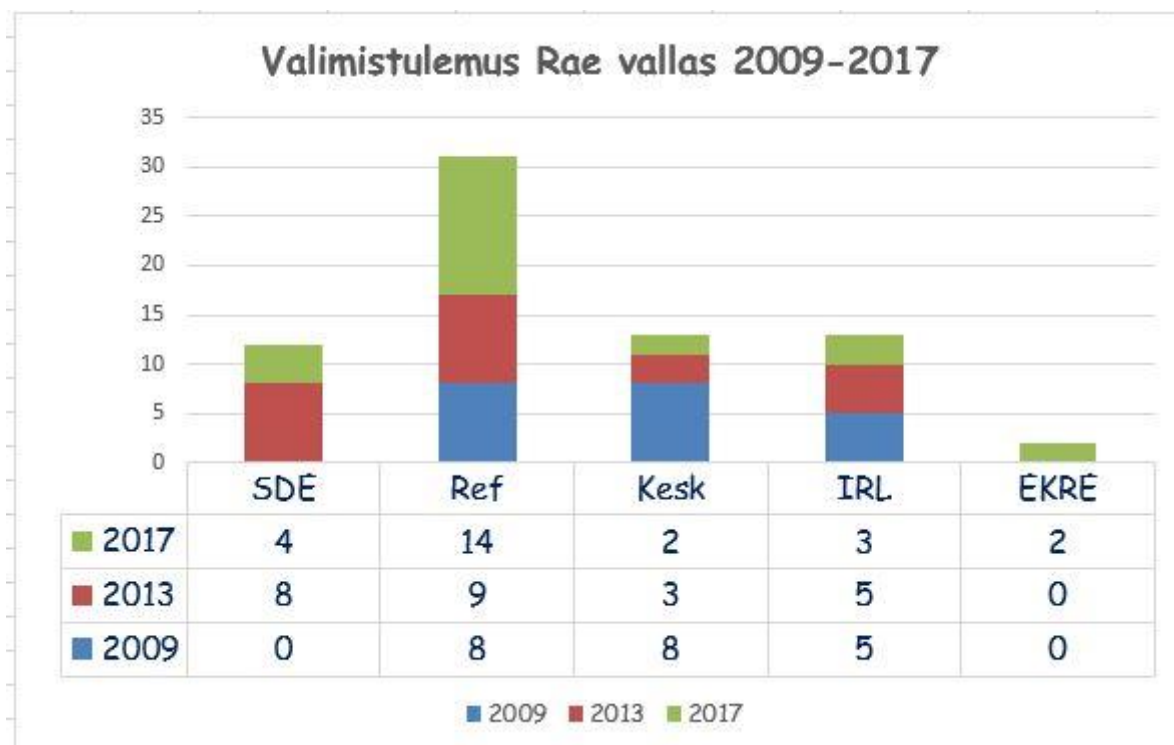
Selgelt täheldatav valimisõiguslike kodanike arvu suurenemine, samas osalust vaadates on sama selge, et huvi valimiste vastu väheneb. Eriti drastiline on see kandidaatide arvu vaadates. Eks põhjuseid ole mitmeid ja nende siinkohal analüüsimine pole eesmärgiks. Illustratsioonid näitavad pigem trende läbi kõikide valimiste.

SDE valimistulemus – valus laks.

SDE-l läks üldiselt halvasti üle Eesti. SDE poolt andis oma hääle riigis kokku 10,3% valijatest. Harjus oli see keskmine veelgi väiksem ehk 6,1%.

Riigi ja Harju numbrite taustal võiks ju Rae SDE nimekiri olla rahul. Saadi valimistel teine koht ja 17,5% valijate toetust. Harju omavalitsuste lõikes kõige enam mandaate volikogu laua taha sai SDE Rae vallas. Siia see rõõm lõppes ning saab öelda, et statistika on imeline ja sellega võib põhjendada, mida iganes. Eriti kui ei taha või ei julge näha/näidata kogu pilti. Ausalt.

Pannes eeltoodud protsendid Rae 2017 valimiste puzlesse, siis on järeldus üks - SDE täielik läbikukkumine! Järgnevalt illustatsioonilt näeme, et Reformierakond võttis 14¹ mandaati, mida on 2 enam kui üksi valitsemiseks vaja. Rae vallas mandaatide arvult suurim kukkuja oli SDE – kaheksast kohast jäi järgi 4.

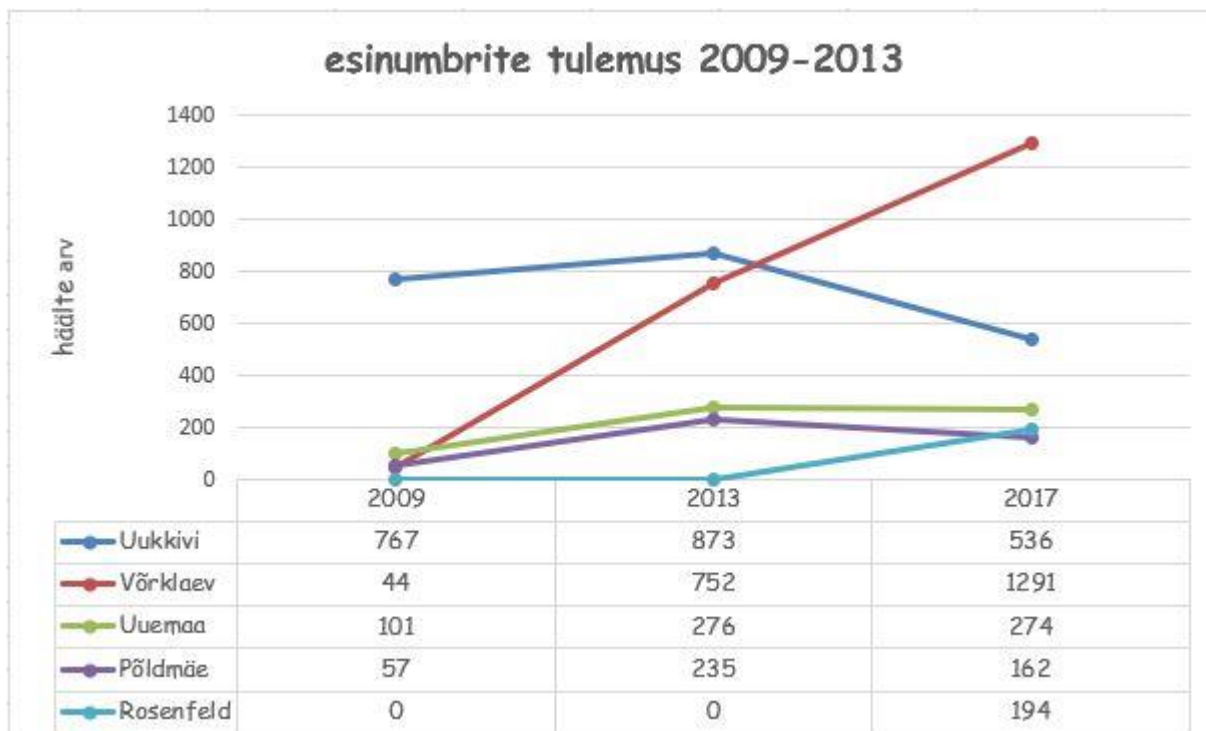

2013 aastal oli SDE hääle saak 1996. Nimekirja pikkuseks oli 39 kandidaati - keskmine häälearv kujunes 51,17 ühe kandidaadi.

2017 olid nr-id vastavalt: 1254, 25 ja 50,16. Siit järeldus, et pikem nimekiri toob mandaate kindlasti juurde.

Analüüsid hääle kaotust võrreldes 2013 valimistega selgus, et pea igas jaoskonnas oli meie kaotus 1,5-1,7 korda. Eeldatavasti oli meie saagiks enamasti isikule antud hääled ja erakonnale antud hääled vähenesid totaalselt. E-hääle müsteeriumist aru ei saa. SDE nimekirjas olin häälearv suurimaks kaotajaks mina.

¹ Võrreldes 2013 aastaga +5

MIKS?

See küsimus painas kindlasti kõiki, kes oodatust halvema tulemuse tegid. Mina oma peas olin seda toetuse langust ette näinud, aga ikkagi küsisin. Mõned põhjused:

1. Reformierakonnal oli üleriigiliselt massiivne ja läbimõeldud kampaania. Põhisõnum töötas. Selgelt oli näha, et ka kohtadele jätkus kampaania tegemiseks keskelt antud vahendeid.
2. SDE andis keskelt rahastuse ühele 12-1k-sele ajakirjale, kahele reklaamile Harju Elus ja mingile raadioreklaamile Sky Plussis (ei õnnestunud kuulda). PR koordineerimatu, iga osakond vaadaku ise kuidas saab.
3. SDE väga halb kuvand seoses maksude tõstmisega – kütuseaktsiis tõstab kõikide kaupade ja teenuste hindu, arutelud magusamaksu ümber, alkoholi aktsiis tapab elu maal ja tegelikult tapab need, kes alkoholita ei saa.
4. Inimeste ükskõiksus poliitika osas;
5. Meie (SDE Rae osakond) endi olematu motivatsioon kampaaniaks. Sisuliselt puudus meeskonna panus kampaaniasse. Eks see näita juhi võimetust meeskonda motiveerida, aga ka meeskonna enda ükskõikset suhtumist.
6. Tagantjärele tarkusena võiks öelda, et parema tulemuse oleks ehk teinud valimisliiduna (puudus SDE negatiivne taak), kuid demokraatlikul viisil (hääletades) otsustamise tagajärjeks oli, et osaleme erakonna nimekirjana. Otsuse tegemisel osales ca kolmandik meie kandidaate (ülejäanud lihtsalt ei osalenud otsuse tegemise koosolekul) ja neist vähemalt kaks lõpuks ise ei kandideerinudki.

Valimiste kokkuvõtteks otsustasin halvale valimistulemusele viidates taanduda SDE Rae osakonna juhi kohalt. Niisugune on demokraatlik tava. Seda ootas ka erakonna esimehest. Paraku tema leidis mitmeid statistilisi nippe ja püüdis näidata tulemust võidukalt ja loomulikult isegi ei kaalunud taandumist. Erakonna peasekretär järgis head tava.

Valimiste tulemusel ei muutunud Rae vallas sisuliselt midagi. SDE ja Keskerakond kaotasid kohti kokku 5 ja täpselt samas koguses sai neid juurde reform. IRL kaotas 2 kohta, mis ilmselt läksid uuele konservatiivsele tulijale, EKRE-le. Jätkas vallas sama koalitsioon. Sellest ei saanud keegi aru, et miks Reformierakonnal oli vaja teha koalitsiooni IRL-iga. 14 kohta andis täieliku võimaluse üksi valitseda. Loogilisi seletusi on kaks. Neist esimene, et IRL-iga tehtu ei kannata mõneski aspektis valgust ja see andis võimaluse IRL-il survestada reformikaid. Teine variant, et reformikad soovisid, et IRL (valdavalt P.Põldmäe) vastutab ise oma tegude eest. Igal juhul sai tänu koalitsioonile ja Põldmäele vallavalitsuses koha tegemise tagajärjel volikokku Agu Laius, keda valija ei usaldanud ja otse volikokku ei valinud². Asendusliige Laiusest tehti kohe ka volikogu aseesimees ☺.

Selliseks kujunes Rae valla valijate poolt valitud volikogu 2017 aasta kohalikel valimistel

Pilt on tehtud esimesel istungil ja seega on pildil just need, kes valija poolt antud häältega volikokku jõudsid (va Laius). Juba teise istungi järgselt (uue vallavalitsuse kinnitamisel) asendati mitmed valitud asendusliikmetena. Nelja aasta jooksul vahetusid veel mõned liikmed – Volitusi peatas mitmel korral Krister Parbo, üldse lahkus Andrus Ansip ja Laine Randjärv ise

Muudatusi toimus teisigi. Nt SDE ridades sai volikokku neli inimest, kelledest kolm olid SDE liikmed. Mina ja V.Viitak lahkusime SDE ridadest. Mina tegin seda 2017 aasta viimasel päeval ja põhjendasin seda järgnevalt.

² See on tõepoolest huvitav, et pikalt volikogu esimehena pidevalt pildis olev kandidaat ei osutu valija poolt usaldusväärseks ja jääb volikogu ukse taha ja pääseb alles poliittehnoloogiliste võtete kasutusele võtu abil esinduskogusse. Tundub, et karjääri kommunistina nõuka ajal tehtu saadab meest senini ja tema isamaaliseks muutumisse ei usuta endiselt.

Puhtana uude aastasse!

Saunas käidud, erakonnast välja astunud. Kuidagi eriti kerge tunne. Milles põhjus? No veeprotseduuridega tegelen regulaarselt, seega selle erilise kerguse andis ilmselt ideoloogiline kasimine 😊.

Kui kedagi huvitab, et miks, siis panin mõne mõtte kirja ka. Otsus pole tehtud emotsioonilt.

Milles siis põhjus?

Tegelikult minule lähemal olevad isikud on ammu teadlikud, et see samm tuleb. Millal täpselt, seda muidugi polnud paika pandud. Eks meie (SDE ladvik ja lihtliige) lahku kasvamine algas juba mõnda aega tagasi. Täpsemalt 2015 Riigikogu valimiste aegu. Põhjuseks oli erinev arusaamine sellest, mis on sallivus, mis nõrgemate aitamine. Pean ennast vägagi sallivaks inimeseks, kuid olen ka kindlal seisukohal, et sallivus ei tähenda millegi ebaloomuliku peale surumist ja selle väga lõdva inimõiguste defineerimisega põhjendamist.

Jah, oleksin võinud lahkuda 2015 valimiste järgselt, kuid pean tunnistama, et hoidis mind tagasi kaks asja – esiteks muutus erakonna juhtkond ja tahtsin näha kas muutub midagi ka juhtimises. No selle vastuse sain kiiresti – muutuski ja suurel sammul minule vastuvõetamatus suunas. Teine põhjus oli vägagi pragmaatiline – seotud minu töökohaga Raasiku vallas. Tegemist siis ühe absoluutselt ebaterve nähtusega – poliitilise riikliku altkäemaksu ehk katuserahaga. Seda on võimalik saada juhul kui kuulud mõnda erakonda. Seega oli siin ajendiks puhas riiklikult mahitatud korruptiivsus, millest ma kindlasti ise mingit kasu ei saanud, kuid mille abil oli võimalik igasse Raasiku valla kanti väikest viisi (kohaliku)eelarvevälist abi saada. Täna on ka see põhjus pildilt kadunud, sest ma pole enam Raasiku valla vallavanem ja teiseks on ka 2018 riigieelarve vastu võetud ja sealgi minu väike panus Raasiku valla jaoks järgmiseks aastaks olemas.

Need olid siis kaks põhjust, mis mind 2,5 aastat hoidsid kinni erakonnas, mille maailmapilt teoreetiliselt mulle üldjoontes vastuvõetav ja mille vaimus mind ka kasvatatud, kuid mis minu arvates kaugeneb ise sotsiaaldemokraatlikest põhimõtetest ja keskendub neile vaid jutu tasandil. Tegudes minnakse aina enam maailmavaatega konflikti ja selle konflikti peitmiseks võimendatakse marginaalseid võrdsuse võitlusi ning tuuakse sellega erakonna mainele üha enam miinuspunkte oma enda rahva silmis. Neid miinuseid ei korva kindlasti euroopaülemuste sõnades väljendatud plusspunktid, mis tihti lähtuvad põhimõttest „kiida lolli ja loll hüppab“. Pean silmas keskendumist kooselu seadusele, kus esialgu püüti ka oma erakonna sees põhjendada seaduse vajalikkust erisooliste paaride abistamise vajadusega, aga täna isegi ei püüta enam teeselda ja teatatakse avalikult, et selle seaduse fookus on alati olnud samasoolistel. Sealjuures pole mina siiani saanud tõestust kas samasoolised paarid ise on seda tähelepanu ja ka seadust üldse soovinud või on see väljundiks neile, kes tahavad endale jänkukõrvu pähe siduda ja taguotsa väntsutades geiparaadidel ennast müüa?

Ma liitusin SDE-ga aasta 2011 augustis. Eelnevalt olin olnud pea 10 aastat Keskerakonna liige. Ei salga, et Keskerakonnaga liitusin tegelikult samuti just nende programmis olnud põhimõttele nõrgemate aitamiseks. Lahkumise põhjuseks oli erakonna tollane peasekretär, kelle mina lahterdasin kohe kui temast esimest korda kuulsin (see oli enne peasekretäriks saamist) karjeristiks, pugejaks ja teadsin juba siis ka tema kodukohast saabunud info põhjal, et tema seksuaalne orientatsioon pole päris normaalselt välja kujunenud. Lisaks oli põhjuseks ka nn veneraha saamise tagamaad, mida erakonna esimees ei suvatsenudki põhjendada ei üldsusele,

aga ka mitte oma erakonnakaaslastele. Keskerakonnast lahkumise ja SDE-ga liitumise ettepaneku saamise ja liitumisotsuse vahele jäi ca 5 kuud järelemõtlemise aega. Juba esimesel kohtumisel Urve Palo, Indrek Saare ja Kajar Lemberiga sai selgelt välja öeldud, et on kaks punast joont, millest mind üle sundida ei saa. Neist esimene oli siis juba (kuluäärises) aktuaalne samasooliste kooselule abielu õiguste andmine (seadusest oldi veel väga kaugel) ja teiseks räpakas ja läbi mõtlemata haldusreform. Sellel ajal oli SDE haldusjuhtimise ideoloogide põhisõnum kahetasandiline omavalitsus, mille olemus minu teadmiste³ ja kogemustega⁴ kokku ei läinud. Läbirääkijate sõnum oli, et pole probleemi, keegi ei sunni nendest punastest joontest üle astuma, sest samasooliste kohta puudub Riigikogus enamuse toetus ja sama puudutab kahetasandilist omavalitsust ja üldse pole kellelgi momendil (2011 pärast RK valimisi) plaanis mingi haldusreformiga tegeleda.

Tänaseks oleme seisus kus tegelikult olen ma oma kuuluvusega SDE liikmeskonda sunnitud olema olnud ületama mõlemat punast joont. Olen mõlemal teemal püüdnud ka arvamust avaldada, paraku tulemusteta.

Õnneks on kooseluseaduse rakendusaktide puudumine stopanud seaduse reaalse toimimise ja loodetavasti valija 2019 RK valimistel selle seaduse autoritele-toetajatele mandaati ei anna ning seadus ise rändab ajaloo prügikasti. Tegelikult see seadus mind maksumaksjana eriti ei morjenda, sest tema rahaline kulu oleks riigile olematu. Nii nagu tulugi. See seadus häirib mind kodanikuna, keda on kasvatatud austama ainult ühel kujul perekonda ja see on mehe ja naise liitu. Austades oma kasvatajaid jään sellele põhimõttele ka truuks. Seaduse kahju moraalses mõttes on mõõtmatu.

Teine seadus ja sellele eelnev ning järgnev häirib mind tunduvalt enam nii maksumaksjana kui ka kodanikuna. Tegemist kiirkorras vastu võetud haldusreformi seadusega. Olen siiani kindlal seisukohal, et selliselt läbi viidud reform ei ole Eestile parim lahendus. Olukorras, kus puuduvad hoovad, mis hoiaksid inimesi uute omavalitsuste piirides ja pidurdaksid keskustesse kokku jooksmise, on haldusreform eesmärgitu ja puudulik. Ühegi haldusreformi kriteeriumiks ei saa olla ainult inimeste mingisuguse arvu saavutamine mingiks konkreetseks ajahetkeks (karja suurus on oluline põllumajanduses, aga seal puudub demokraatia ja kari hoitakse jõuga oma territooriumil). Usun, et järgnevad aastad näitavad, et 2017 kohalike valimistega läbiviidud reform ei too ei kokkuhoidu ega avalike teenuste kvaliteedi kasvu. Küll viib inimesest kaugemale avaliku teenuse kätte saamise ja ka demokraatliku omavalitsemise kui sellise. Kindlasti jätkub moodustuvatest suurtest omavalitsustest inimeste väljavool ja sellega koos maksuraha kadumine avaliku teenuse kvaliteedi (sh kättesaadavuse) kasvatamiseks. See viib meid üsna peagi selleni, et finantsautonoomiast ei ole mõtet jätkuvalt rääkida ja omavalitsused võistlevad jätkuvalt riigilt saadava abiraha eest, mida tunneme tasandusfondina tänagi. Muutusi on võimalik saavutada vaid targa edasi minemisega ja endale teadvustamisega, et 2017 valimised mitte ei realiseerinud haldusreformi, vaid tegelikult alles käivitasid sisulise reformi. Kuna SDE oli haldusreformi rumala seaduse tegemise ja vastuvõtmise ajal valitsuses ja ei teinud midagi sisulistele probleemidele vastuse leidmiseks, siis on SDE ka tulemuste eest vastutav. Kahjuks tulemuste ilmnemisel pole sellel seltskonnal enam otsustajate hulka asja ja seega ei saa nad ka vastutust võtta ja probleemidele lahendusi leida. Seda suppi peavad sööma

³ Sotsiaalteaduste magistrikraad haldusjuhtimises annab ilmselt võimaluse antud teemal teadmistest rääkida

⁴ Selleks ajaks üle 5 aasta kohalikku omavalitsust juhtinud

teised. Loodan, et leitakse võimalused Eesti kõikide regioonide ellu jäämiseks. Isiklikult olen rõõmus, et sain kaasa lüüa ühe omavalitsuse päästmisele haldusreformi rumaluse kirve alt.

Vot need on olnud põhimõttelised erimeelsused, mis on mind saatnud kõigi nende aastate jooksul, mil olin SDE liige. Neid aastaid kogunes pisut üle kuue.

Viimaste aastatega on lahku kasvamisele oma jõu andnud ka erinevate kaudsete maksude tõstmine, millest me ilmselt ei pääseks pea ühegi valitsuskoosluse puhul, aga mulle ei meeldi kui minu erakonna juhtidel on juhtroll ka rahvale valetamisel. Täiskarsklasena mul pole põhimõtteliselt midagi pahede maksustamise vastu, kuid mind häirib jubedalt kui meid juhtima volitatutel on majanduslik mõtlemine võrdne esimese kooliastme matemaatikaga. Alkoholi aktsiis mitte ainult jääb eelarvesse laekumata ja kaetakse teistest allikatest (sj mitte alkoholi pruukijate kukrust), aga ta ka ei vähenda joomist. Need kes end vigaseks juua tahavad (ja siis meie ülalpidamisele jäävad), teevad seda kõrgete hindade tõttu veelgi kiiremini erinevate kontrollimatute solkide sisse joomise abil. Aktsiisi tõstmisest alates oleme täheldanud talongiaja (kes veel mäletab) efekti, mis seisnes selles, et talongid tuli realiseerida ehk kaup välja osta. Sellega kaasnes kohutav ületarbimine, aga ka spekulatsioon. See kõik on täna olemas nimega Läti viinatee. Kõik need kohutavad kogused, mis seal liiguvad, juuakse ju ära ja need kogused on suuremad kui nad oleksid võrdsete hindade korral meie enda kaubandusest ostes. Lisaks tekkinud varimajandus, mis jätab riigi plaanitud maksudeta.

Nagu ütlesin – alkoholi aktsiis sellisel kujul on rumal, kuid kütuseaktsiis on lausa kuritegelik oma riigi kodanike vastus. Kütusehind on sisendiks igas teenuses ja kaubas ja lööb kõige valusamalt kõige nõrgemaid ja seda ka olukorras, kus maksuvaba sissetuleku piir kasvab. Seega see on küll asi, millele sotsiaaldemokraat ei tohiks ükskõikselt reageerida ja kindlasti ei tohiks seda ka toetada. Kahjuks SDE juhid mitte ainult ei toeta, vaid on ise ka ühtedeks kõikide hindade tõstmise eestvedajateks.

Kokkuvõtteks. Mõõt sai täis. Täis sai see mõõt 2017 kohalike valimiste käigus ja järel. SDE sai valimistel tugevalt peksta. Koht näidati valija poolt väga selgelt kätte. Üle Eesti (mõningate eranditega) ja sealhulgas Harjumaal. Protsentide alusel Rae SDE oli ühe suurema toetusega Harjumaal, kuid tegelikkuses võrreldes eelmiste valimistega ka suurim kaotaja Harjumaal. Hea poliitiline tava on võtta vastutus viletsa tulemuse eest. Tegin seda minagi ja loobusin Rae osakonna juhi rollist. Lootsin, et ka SDE teised allorganisatsioonid vaatavad tulemusele ausalt. Paljud seda tegidki, kuid mitte kõik. Nii leiti Tallinnas, et polnudki nii pahasti kui paberil ja üle Eesti leiti statistilisi näitajaid, millega anti teada, et SDE on teinud supertulemuse. Vot see ajas juhtme täiesti kokku ja lisaski ka selle viimase piisa karikasse! Selle asemel, et tunnistada ausalt valusat kaotust, analüüsida põhjusi, korrigeerida tegevust ja vajadusel ka võtta vastutust, tegutsetakse vastupidiselt. Seda on valus kõrvalt vaadata.

Varem juba mainisin, et mind on kasvatatud aitama nõrgemat ja seisma vastu ebaõiglusele. Seega pole kõike eelnevat arvestades minu otsus erakonnast lahkuda kindlasti ootamatu. Ma lihtsalt ei saa edasi minna koos nendega, kes sõnades on samade põhimõtete toetajad, kuid tegudes vaesuse ja ebaõigluse vastu võitlemise asemel kultiveerivad ja kasvatavad ühiskonnas mõlemat ja kes oma põhimõtted on ohverdanud enda isikliku heaolu tagamiseks.